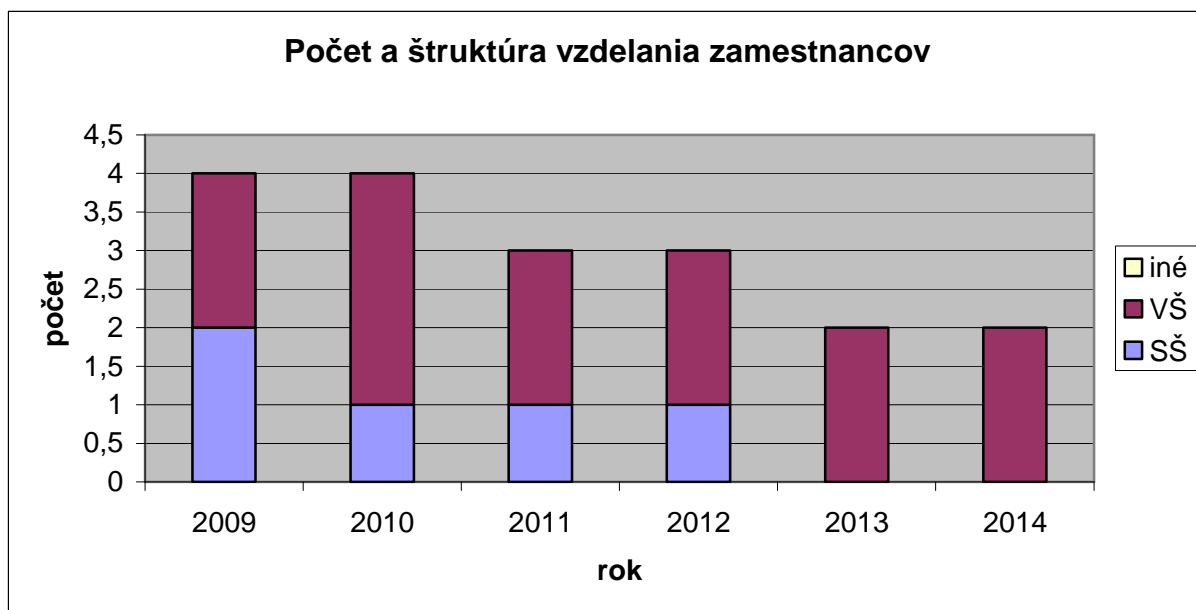

Správa o činnosti pobočky štátneho archívu v Banskej Bystrici pobočka Lučenec v roku 2014

Prioritou pobočky štátneho archívu v Lučenci bolo aj v roku 2014 preberať, uchovávať, odborné spracovávať a širokej verejnosti poskytovať prístup k archívnym dokumentom, jedinečným prameňom nášho kultúrneho dedičstva.

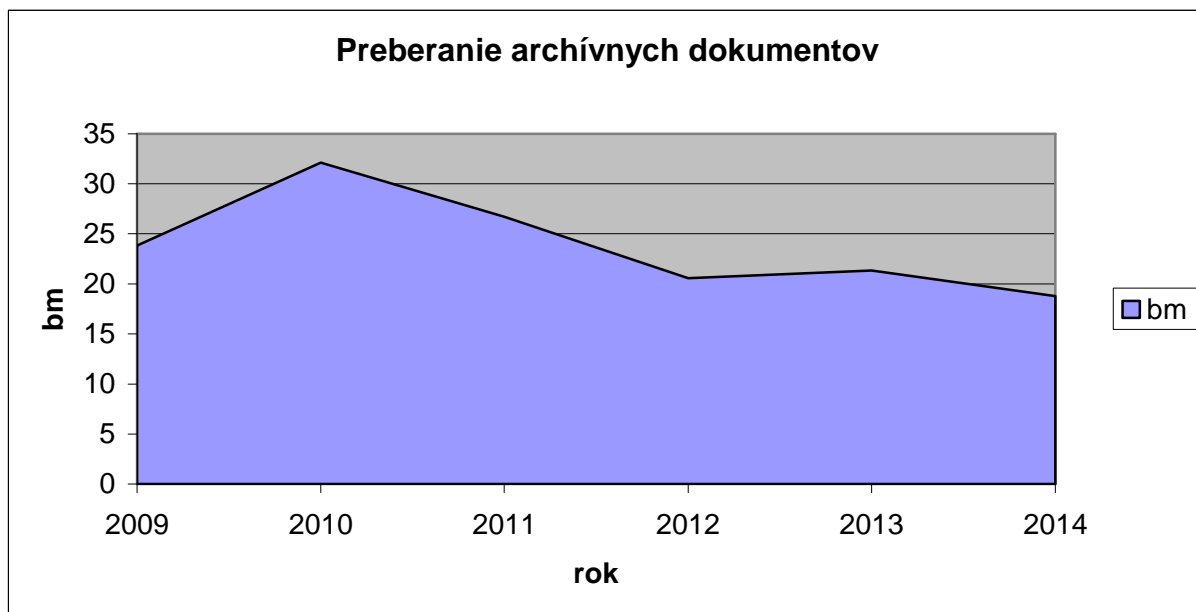
Pobočka štátneho archívu má v spektre kultúrnych inštitúcií v meste svoje nezastupiteľné miesto.

V archíve počas celého roka 2014 pracovali dvaja zamestnanci, ktorí vykonávali odbornú činnosť s vysokoškolským vzdelaním.

Predarchívna starostlivosť bola zameraná na vykonanie štátneho odborného dozoru nad správou registratúry aj na úseku kontroly uloženia archívnych dokumentov. Pôvodcom pri zabezpečovaní správy registratúry bola poskytnutá metodická inštrukcia, posudzovanie a schvaľovanie registratúrnych poriadkov a plánov ako aj posudzovanie návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov. Výkon štátneho odborného dozoru uloženia archívnych dokumentov u ich pôvodcov (346) sa zameril na 10 kontrol. Vykonalo sa 104 vyradovacích konaní, 302 konzultácií a inštrukcií a 24 školení. Do archívu bolo prebratých celkom 18,80 bm archívnych dokumentov.

Archívne dokumenty v pôsobnosti štátneho archívu tvorí celkom 388 súborov v rozsahu 1090,11 bm.

Účelová budova archívu na Kubínyho námestí č. 1 v Lučenci slúži už takmer desať rokov potrebám archívu. Nachádzajú sa v nej administratívne priestory, vzácna odborná knižnica a depozitár. V celom objekte sú vytvorené optimálne podmienky pre trvalé uloženie archívnych dokumentov. Kvalita priestorov je nesporná ale kapacita nedostačujúca.

Pôvodný rodinný dom na ulici M. Rázusa č. 18 v Lučenci je druhým objektom archívu. Nachádza sa v pamiatkovej zóne mesta. Momentálne je dlhodobo v štádiu opráv a rekonštrukčných prác. Jedná sa o kvalitnú budovu s bohatým priestorovým členením, dobrou polohou a hodnotnou architektúrou. Adaptáciou vyčlenených častí sa naskytla možnosť na riešenie priestorových potrieb archívu.

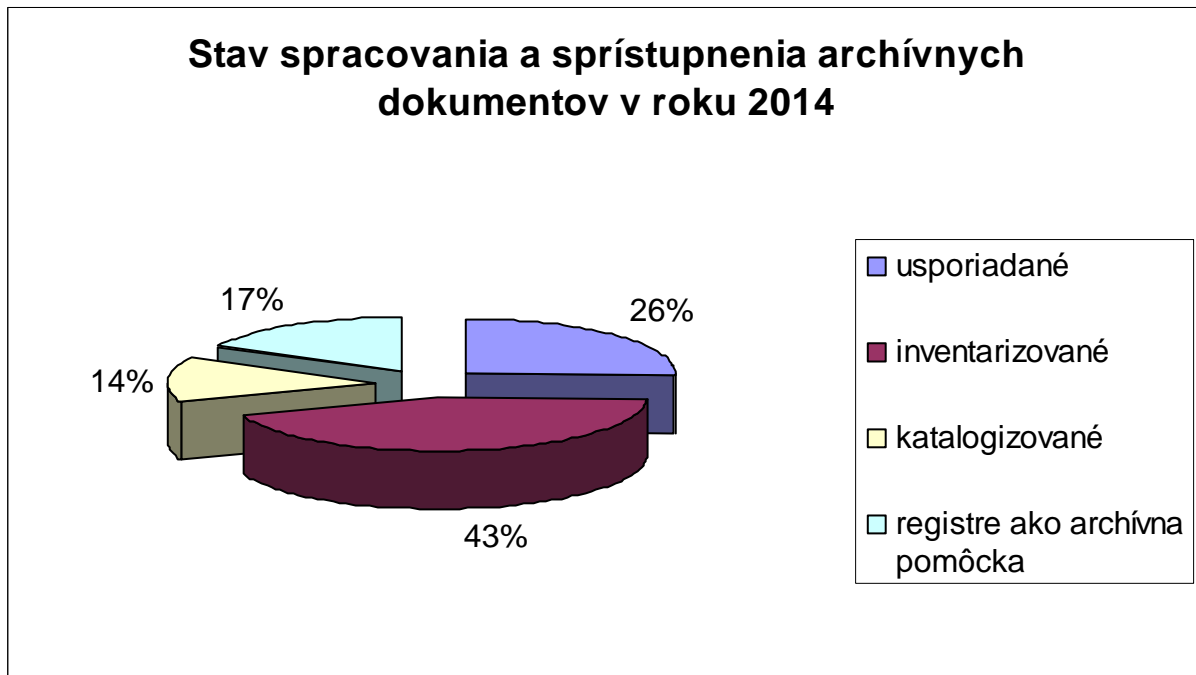
Depozitár na Kubínyho námestí č. 1 je vybavený stacionárnymi a pohyblivými regálmi firmy Nicol Martin.

Do objektu na Rázusovej ulici č. 18 sa v roku 2008 zakúpili od firmy MERCATOR DMS a.s. kovové stacionárne regále s plochou využitia na 181,78 m². Do budovy s počtom miestností osem bude možné umiestniť 789 bm (bežného metra) archívnych dokumentov. V depozitároch archívu sa pravidelne vykonáva prevencia na znižovanie degračných vplyvov na archívne dokumenty. Monitorujú sa klimatické podmienky, vykurovanie, udržiava sa čistota a bezprašnosť.

Filmotéka archívu obsahuje konzervačné a študijné kópie vybraných archívnych fondov v počte 84 kusov mikrofilmov.

Spracovanie a sprístupnenie archívnych dokumentov je jednou z priorít odbornej činnosti archívu. Pre malý počet pracovníkov (2) je táto odborná činnosť archívu ohrozená. Archívne

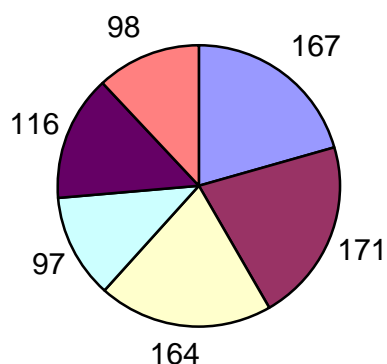
fondy sú pre bádateľov sprístupnené archívnymi pomôckami. Z celkového množstva 1090,11 bm archívnych dokumentov je inventarizovaných 474,62 bm, katalogizovaných 148,32 bm.

Archív v sledovanom roku navštívilo 59 bádateľov, ktorí vykonali 98 bádateľských návštev. Okrem tuzemských bádateľov archív poskytol prístup k archívnym dokumentom štúdiom aj zahraničným bádateľom pochádzajúcim prevažne z Maďarska, Kanady a Izraelu. Najväčší záujem bol o bádanie z oblasti regionálnej histórie, dejín školstva, hospodárstva a genealógie.

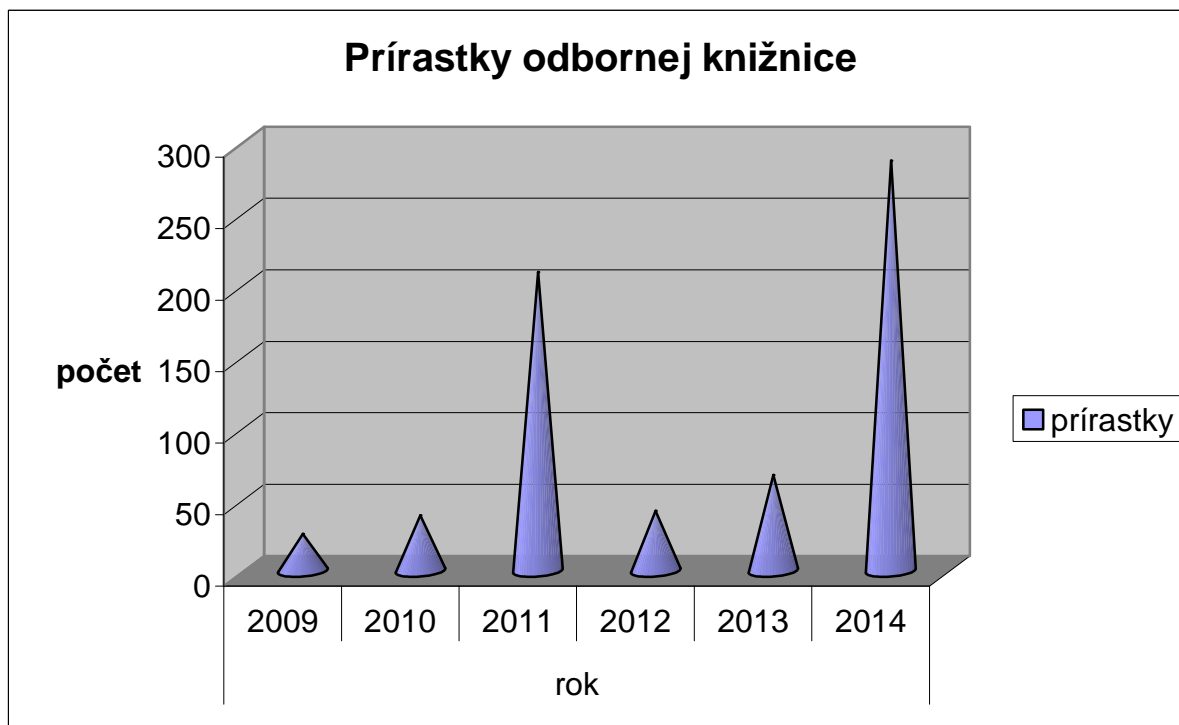
V priestoroch bádateľne je už dlhodobjšie nainštalovaná výstava k dejinám tlačiarň a tlačí v Lučenci. Pravidelne sa dopĺňa pomôckami pre bádateľov, aktuálnou odbornou literatúrou, informačným materiálom a pod.

Bádateľské návštevy celkom

■ 2009 ■ 2010 ■ 2011 ■ 2012 ■ 2013 ■ 2014

Príručná odborná knižnica sa v priebehu roka doplňovala o odborné knihy, tlačoviny i literatúru miestneho a regionálneho charakteru prevažne darom. Vo vykazovanom roku pribudlo do knižnice 287 knižničných jednotiek, odbornej, náboženskej literatúry a tlače z 19. a 20. storočia, a to prevažne darom vďaka veľkorysosti ECAV v Lučenci (evanjelická cirkev augsburského vyznania). Odborná knižnica s počtom 5232 zväzkov je kompletne spracovaná v elektronickej podobe. Knižnica bola pre svoju bohatosť a historickú rozmanitosť často využívaná bádateľmi.

Úlohy vytýčené v Uznesení vlády č. 67 z 27. januára 2010 v ktorej sa stanovuje stratégia rozvoja miestnej a regionálnej kultúry archív plnil aj počas roka 2014.

Archív participoval v odbornej komisii mesta Lučenec pre posúdenie, určenie a výber historických udalostí, osobností, objektov vzťahujúcich sa na historickú časť mesta lučenecký Tuhár s osobitným zreteľom na ulicu J.A. Komenského pri jej celkovej rekonštrukcii, obnove a architektonickom dotvorení s textami na podvaloch vložených do chodníkov a pod.

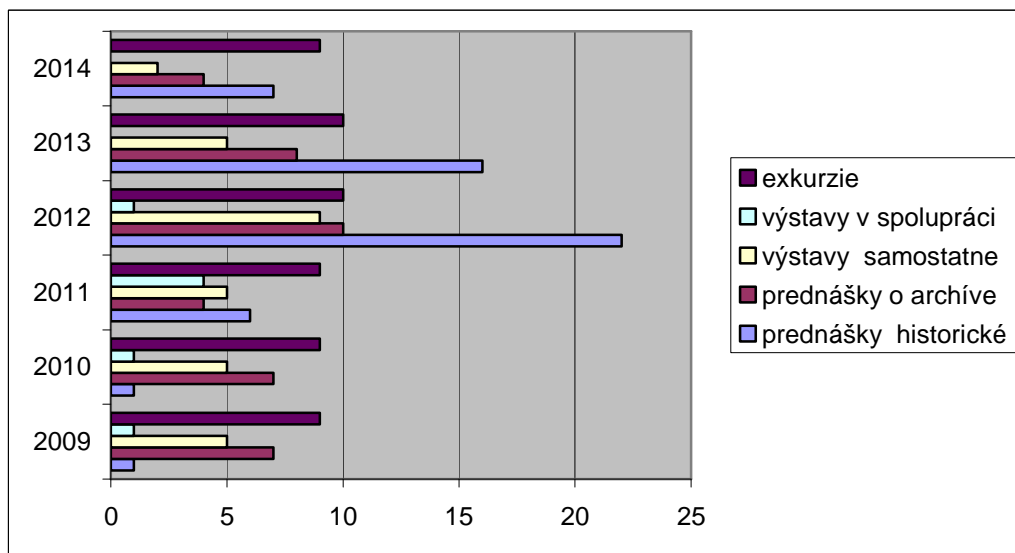
Vo výskumnej činnosti sa archív už dlhodobo zameriava na témy z oblasti smaltovníctva, dejín tlačiarní, cirkví, osobností.

V roku 2014 kládol dôraz na rezortné výskumné úlohy týkajúce sa prameňov k dejinám SNP a formovaniu štátnych archívov na Slovensku.

Archív sa v roku 2014 prezentoval svojimi stálymi výstavami, ktoré sa sporadicky aktualizujú a pripravil aj niekoľko samostatných výstav s tematikou Veľkej vojny a Holocaustu (Osudy

dobrého vojaka Pataka, Židovská náboženská obec v Lučenci v svetle archívnych dokumentov)

V kultúrno-osvetovej činnosti pracovníčky archívu dosiahli i v roku 2014 relatívne dobrú návštevnosť.

Lučenecký archív organizoval v poradí už 6. Deň otvorených dverí. Tradičný poznávací program s výstavami a prednáškami o histórii a činnosti archívu ako aj o histórii mesta doplnila prezentácia a prednáška Istvána Böszörményiho k udalostiam, osudom a životu občanov Lučenca v období Veľkej vojny. V decembri v sledovanom roku sa stal archív miestom ojedinelej slávnostnej udalosti- židovského sviatku svetiel-Chanuky. V spolupráci s mestom a Židovskou náboženskou komunitou v Lučenci sa tak otvorila možnosť k zavedeniu tejto tradície aj v budúcnosti. Na Chanuke bola predstavená autorská publikácia PhDr. Eriky Sedliakovej : Tragický osud židovskej komunity mesta Lučenec (monografia mapujúca osudy lučeneckých Židov počas rokov 1938-1945 na základe zachovaných archívnych dokumentov, dobovej tlače i spomienok pani Fischerovej).

Aj v roku 2014 mal archív nadštandardné vzťahy s miestnymi a regionálnymi kultúrnymi inštitúciami, s Mestom Lučenec i s ďalšími subjektami a združeniami:

- Mestské informačné centrum v Lučenci
- Miestna organizácia Matici slovenskej v Lučenci
- Pamiatkový úrad
- Mesto Lučenec
- BBSK, Novohradské múzeum a galéria v Lučenci
- Gymnázium Boženy Slančíkovej Timravy v Lučenci
- BBSK, Novohradská knižnica
- Evanjelická a.v. cirkev v Lučenci
- Phoenix Lutetia, občianske združenie
- obec Divín, Kokava nad Rimavicou a pod.

Archív už niekoľko rokov spolupracuje s maďarskými partnermi v rámci cezhraničnej spolupráce (archív, knižnica, múzeum).

Rozpočtové opatrenia smerovali na pokrytie režijných nákladov archívu.

Mgr. Kristína Becaniová
riaditeľka